

ÅRSREDOVISNING

2019-01-01 – 2019-12-31

för

Föreningen Läsrörelsen

Org. nr. 802408-4033

Årsredovisningen omfattar	Sida
Verksamhetsberättelse	2
Förvaltningsberättelse	20
Resultaträkning	24
Balansräkning	25
Noter	27

VERKSAMHETBERÄTTELSE

Föreningen Läs rörelsen 1/1 – 31/12 2019

Den ideella föreningen Läs rörelsen bildades i februari 1999. En första styrelse valdes på tre år vid ordinarie föreningsmöte i april 1999. Sedan 2002 väljs styrelsen på ett år.

Under verksamhetsåret 2019 har styrelsen bestått av ordförande **Elisabet Reslegård** och ledamöterna **Johan Furenborn**, programrektor och föreningens sekreterare, **Peter Alsbjer**, regionbibliotekarie, **Susanna Ekström**, litteraturpedagog, f.d. universitetsadjunkt SU, **Marianne von Baumgarten-Lindberg**, redaktör, **Tony Lorenzi**, gymnasielärare och konstnär, **Johan Unenge**, författare, illustratör och f.d. läsambassadör och **Stina Wirsén**, illustratör och författare.

Föreningen har under år 2019 haft 6 protokollförda styrelsemöten och ett antal arbetsmöten.

Siv Hågård, bibliotekarie och styrelsemedlem sedan Läs rörelsen bildades adjungerades till styrelsen vid det konstituerande styrelsemötet 2018.

Gunilla Sandin, bibliotekschef och **Barbro von Schoenberg**, redaktör – bägge tidigare styrelsemedlemmar adjungerades till styrelsen vid det konstituerande styrelsemötet 2019.

Bengt Westerberg är sedan föreningsmötet 2003 föreningens hedersordförande.

Medlemsavgiften för år 2019 var 200 kronor.

Antalet föreningsmedlemmar var under året 55, varav tre var hedersmedlemmar.

HEDESMEDLEMMAR

Vid Läs rörelsens start på Bok & Bibliotek år 2000 utsågs två hedersmedlemmar:

Författaren **Astrid Lindgren** för att hon ”lärt otaliga barn i Sverige och otaliga barn i världen att läsa och att uppskatta böcker.”

Skådespelaren **Lars Göran Carlson** för det världsrekord i högläsning som han satte under Bok & Bibliotek 2000, när han läste högt ur Strindbergs verk i 25 timmar.

På Bok & Bibliotek 2013 utsågs två nya hedersmedlemmar:

Författaren **Lennart Hellsing** för att han ”lockat in nya generationer av läsare i den poetiska värld som är hans och där alla får vara medskapare.”

Författaren och läsfrämjaren **Gunilla Lundgren** för att hon ”*känner inte några etniska, geografiska eller sociala gränser. Att nobelpristagarna i litteratur varje år besöker elever i Rinkeby är Gunilla Lundgrens förtjänst.*”

Våren 2018, i samband med slutkonferensen för Berättelser som förändrar utsågs
Författaren **David Lagercrantz** för hans läsfrämjande arbete och engagemang att nå unga människor.

LÄSRÅDET

Läsrådet ombildades 2011 och träffas vanligtvis någon gång per år för att belysa centrala frågor för Läs rörelsen.

Under 2019 bestod Läsrådet av:

Jonas Anderson, konsult, Senior Adviser Göteborgs stad

Lena Andersson, författare

Bengt Berg, författare, tidigare riksdagsledamot (V)

Stina Berge, artist, korsordsmakare

Mats Berggren, författare, aktiv i Läs för mig pappa

Ann Boglind, universitetslektor/läroinbildare. Tidigare ordförande för Svenskläroforeningen

Olof Buckard, satiriker, kulturjournalist, predikant

Anna Cokorilo, konsult i kulturfrågor

Lena Kjärsén-Edman, bibliotekarie, litteraturvetare

Börje Ehrstrand, tidigare rektor Rinkebyskolan

Solweig Eklund, konsult, tidigare ordförande i Läroinstituten

Ann Catrine Eriksson, bibliotekskonsult Länsbibliotek Sörmland

Rolf Eriksson, konsult i kommunikation

Ingemar Fasth, litteraturchef Kulturhuset Stadsteatern

Pia Forsgren, teaterregissör och teaterchef

Ulla Föhrer, leg. logoped, MD h. c

Madeleine Grive, chefredaktör tidskriften 10TAL

AnnBritt Grünwald, skribent

Christel Göransson, förstelärare och lågstadielärare på Valhallaskolan i Oskarström

Tuomo Haapala, kompositör, musiker, regissör

Stig Hansen, författare och journalist

Christer Hermansson, kulturchef Strängnäs kommun

Ulrika Holmgaard, chef för film- och liveavdelningen Folkets Hus och Parker

Siv Hågård, bibliotekarie

Marianne Högmark, kulturpolitiskt ansvarig ABF-Förbundet

Anders Johnsson, skriftställare

Ulrika Kindvall Wäreus, Marketing Manager, projektledare Svenska McDonald's

Ingrid Källström, handläggare/bibliotekarie Myndigheten för tillgängliga medier

David Lagercrantz, författare och journalist

Caroline Liberg, professor i Utbildningsvetenskap med inriktning mot läs- och lärprocesser
Uppsala universitet

Susin Lindblom, förbundsdirektör Dramatikerförbundet

Gunilla Lundgren, författare

Torbjörn Lundgren, författare

Behrang Miri, artist och journalist

Mats Myrberg, professor em. i specialpedagogik Stockholms universitet

Björn Ranelid, författare

Anneli Reinhammar, tidigare. länsbibliotekarie Sörmland

Inger Sandberg, författare

Gunilla Sandin, bibliotekschef

Barbro von Schoenberg, redaktör

Babek Toloe Shagar, tidigare biträdande verksamhetsledare Tensta Community Center

Marianne Steinsaphir, redaktör Ordfront magasin

Dilsa Deminbag-Sten, författare, journalist, verksamhetsansvarig Berättarministeriet

Berit Svedberg, tidigare chef för Kommunikation och omvärld, Stockholms stad

Rosario Ali Taikon, verksamhetschef É Romani Glinda

Lillemor Torstensson, redaktör, informatör Svenska barnboksintitutet

Svante Törngren, copywriter

René Vázquez Díaz, författare

FÖRENINGENS ANSTÄLLDA

Elisabet Reslegård, projektledare för Läsrelsens projekt och även ansvarig för Läsrelsens verksamhet i övrigt.

Fanny Richloow, koordinator för Läsrelsen på 20 procent, till och med juni.

Sanna Hallman Lundgren, kommunikatör på deltid för projektet *BILDBERÄTTANDE & konsten att läsa bilder och LÄSLOV vecka 44* samt Läsrelsens verksamhet i övrigt.

Maria Åhlin, koordinator på deltid för projektet *BILDBERÄTTANDE & konsten att läsa bilder*.

Till det kommer ett antal arvoderade personer, för större och mindre uppdrag.

FÖRENINGENS MOTTO: GE DINA BARN ETT SPRÅK

Föreningens första kampanj kallades även den Läsrelsen och tog som sitt motto våren 2000 *Ge dina barn ett språk*, som nu är föreningens motto.

Bakgrunden till mottot *Ge dina barn ett språk* var den kraftiga minskningen av småbarnsföräldrars läsning för sina barn under många år. När den s.k. Barnbarometern hösten 2001 redovisade sin vartannat år återkommande mätning hade siffrorna för första gången på 15 år vänt. Det genomsnittliga läsandet bland småbarnsföräldrar hade gått från 67 procent till 70 procent och bland korttidsutbildade föräldrar hade antalet gått från 52 procent till 65 procent, vilket i den senare gruppen var ett trenderbrott.

Vid den mätning som publicerades hösten 2003 hade siffrorna generellt gått upp till 74 procent och bland korttidsutbildade hade det stigit till 73 procent. D.v.s. andelen småbarnsföräldrar som läser för sina barn hade ökat med totalt 7 procent på fyra år och andelen korttidsutbildade föräldrar som läste för sina småbarn hade under samma period ökat med 21 procent (denna del av mätningen 2003 var inte statistiskt säkerställd p. g. a. att antalet korttidsutbildade har sjunkit i samhället).

Den mätning som publicerades under hösten 2005 – som var den sista som gjordes – visade samma tendenser som mätningarna 2001 och 2003, d.v.s. generellt låg siffran kvar på 74 procent. Utom i gruppen högtbildade småbarnsföräldrar där läsningen för barnen hade sjunkit med 11 procent, från 83 procent till 74 procent.

FÖRENINGENS ANDRA KAMPANJ LÄR FÖR LIVET

Den ideella Föreningen Läsrelsens andra landsomfattande kampanj kallad *Lär för livet*, invigdes på Bok & Biblioteksmässan i Göteborg i september 2002. Kampanjen fortsatte till och med 2005 och även i viss mån under 2006. *Lär för livet* handlade om lärandets olika aspekter. Nyckelordet var nyfikenhet.

För verksamhet under åren 2000 – 2018, se tidigare årsredovisningar på www.lasrorelsen.nu

VERKSAMHET UNDER ÅR 2019

BAKGRUND TILL OLIKA AKTIVITETER

Undersökningar visar att både läsförmågan och läsförståelsen har gått ner. Det gäller inte enbart pojkar som tidigare studier visat, utan även flickor.

Fortfarande är det 30 till 35 procent av småbarnsföräldrarna som läser sällan eller inte alls för sina barn, visade det sig 2012 i den undersökningen som genomfördes av marknadsundersökningsföretaget YouGov, på uppdrag av Läsrelsen och Junibacken.

I december 2013 presenterades en PISA-studie, gjord 2012. I läsförståelse låg OECD-snittet på 496. De svenska 15-åringarna fick ett medelvärde på 483, en markant nedgång jämfört med de 516 poäng Sverige noterades för år 2000. Inget annat land som varit med lika länge hade tappat så stort. När det gällde läsförståelsen hade enbart Mexico, Chile och Slovakien sämre resultat än Sverige. Detta ska ställas mot år 2000 då enbart tre länder hade ett bättre resultat.

Både hög- och lågpresterande svenska elever hade försämrat sina resultat i förhållande till OECD-genomsnittet, men det var de lågpresterande som hade tappat mest.

För Läs rörelsen som alltid sett språket som en central del i det demokratiska samhället var den utveckling som skett förfärande.

Läs rörelsen arbetade intensivt för att under ett antal år, med start 2013, lyfta barns språk och läsning. Något som vi sökte och beviljades medel för från Allmänna arvsfonden och Svenska PostkodLotteriets Kulturstiftelse. Till att börja med skedde det genom tre delar: *Plats för barn! BERÄTTA, LEKA, LÄSA* och med stöd till *En läsande klass*.

I anslutning till starten för *Plats för barn!* på Bokmässan 2013 inleddes en informationskampanj med parollen ***Bekämpa språkfattigdomen. Ge plats för barn.****

Under 2015 startade sedan arbetet med *LÄSLOV* vecka 44 och även arbetet med *Berättelser* som förändrar, ett projekt i 200 högstadie- och gymnasieskolor.

I december 2016 kom en PISA-studie, gjord 2015. Den visade att svenska 15-åringar förbättrat sin läsförståelse. Snittet ligger nu på 500 poäng vilket var genomsnittet för OECD-länderna. Det var främst de lågpresterande eleverna som ökat sin läsförståelse. Det var nu tillbaka till 2009 års resultat. Studien visade också att elevernas familjebakgrund fått allt större betydelse för deras skolprestationer. Men samtidigt hade den svenska skolan blivit sämre på att kompensera elevernas sociala bakgrund. Där hörde den svenska skolan till de sämsta.

I december 2019 kom en PISA-studie, gjord 2018 som bekräftade att trendbrottet i PISA 2015 inte var en tillfällighet. Svenska 15-åringar presterade nu över OECD-genomsnittet inom alla tre ämnesområden som PISA undersöker. I läsförståelse var det bara fyra OECD-länder som har bättre resultat. De svenska resultaten var nu tillbaka på samma nivå som 2006, innan de började sjunka.

Likvärdigheten hade dock inte förbättrats, den var över OECD-snittet, men sämst i Norden.

2019 publicerade Statens medieråds undersökning Ungar & medier 2019. Rapporten byggde på statistik från 2018 och visade att 17-och 18-åringar dagliga läsning av böcker och eller/tidningar på sin fritid hade sjunkit från 23 procent 2012 till 11 procent 2018. Rapporten visar också att något fler 11 till 13-åringar läste varje dag jämfört med 2016, men generellt läser ungdomar mindre ju äldre de blir. Sedan 2012 har de som läser varje dag blivit färre, från nioåringar och uppåt.

BILDBERÄTTANDE OCH KONSTEN ATT LÄSA BILDER

BILDBERÄTTANDE och konsten att läsa bilder är Föreningen Läs rörelsens landsomfattande projekt om vikten av och konsten att läsa bilder ur ett pedagogiskt, analytiskt och konstnärligt perspektiv.

Projektet inleddes på Bokmässan 2018 med 50 program på bildscenen och ett stort seminarium som omfattade allt från grottmålningar till dataspel. Postkodstiftelsen beviljade 2019 Läs rörelsen medel för att utveckla projektet i sju regioner i hösten 2019 och våren 2020.

I det snabba bildflöde som vi alla lever i är det viktigt att kunna använda och tolka bilder. Exemplet med president Barack Obama som i ett manipulerat videoklipp figurerade på Youtube under förra året är djupt skrämmande. Statens medieråd och Forum för levande historia, som bägge är samarbetspartner i projektet **BILDBERÄTTANDE och konsten att läsa bilder**, för fram propaganda- och reklambildernas förledande budskap som kräver god bildkunskap för att genomskådas. Ett aktuellt exempel är de Hollywoodinspirerade propagandafilmer IS har framställt. Starka känslor förstärks också genom bilder på Facebook – med två miljarder användare – och i andra sociala medier.

Tanken är att sätta fokus på bilden och lyfta fram att det är grundläggande för alla att lära sig läsa och tolka bilder. Det gäller redan från tidig ålder och upp genom hela livet. Enligt Tarja Karlsson Häikiö – sakkunnig i projektet och professor i visuell och materiell kultur vid HDK i Göteborg – borde bild likställas med andra ämnen och ses som ett ”kärnämne”. Bild är visserligen inskrivet i läroplaner för grundskolan och finns som valbart ämne i gymnasieskolan, men har inte den betydelse som den borde ha i vårt visualiserade samhälle.

Vi vänder oss till pedagoger och lärare inom alla stadier – från förskola till högskola – och till skolledare och politiker. Men även till en engagerad allmänhet och till medier.

Landet har delats in i sju regioner. Regioner som sammanfaller med Folkets Hus & Parkers indelning. I varje region samarbetar vi med museer och konsthallar och arrangerar **heldagskonferenser/fortbildningsdagar**.

Hösten 2019 var det: 11/9 i Sundsvall-Kulturmagasinet (Södra Norrland), 9/10 Umeå-Bildmuseet (Norra Norrland), 6/11 Karlstad-Värmlands Museum (Mellansverige) och 28/11 Norrköping-Arbetets museum (Sydöstra).

Våren 2020 blir det: 27/1 i Stockholm-Liljevalchs konsthall (Östra), 9/3 i Lund-Skissernas Museum (Södra) och 30/3 i Borås-Textilmuseet (Västra).

På konferenserna medverkar forskare, pedagoger och bildskapare.

Hösten 2019 var det, i kronologisk ordning:

Gunilla Kindstrand, journalist och moderator på samtliga konferenser.

Daniel Eklund, museichef Sundsvalls museum.

Elisabet Reslegård, ordförande/projektledare Läsrelsen. Medverkade i samtliga konferenser.

Josefine Lindström, projektledare Postkodstiftelsen.

Tarja Karlsson Häikiö, professor i visuell och materiell kultur med inriktning mot bild vid HDK i Göteborg. Medverkade i Sundsvall och i Karlstad.

Susanna Ekström, litteraturpedagog och f.d. universitetsadjunkt. Medverkade i samtliga konferenser.

Helena Dal, verksamhetschef för information och vägledning Statens medieråd. Medverkade i Sundsvall och Norrköping.

Johan Unenge, illustratör, författare och Sveriges förste Läsambassadör.

Paul Hansen, fotograf och bildjournalist Dagens Nyheter.

Petter Österlund, intendent Sundsvalls museum.

Sundsvalls kulturskola.

Håkan Sandh, tidigare chef Sveriges Kulturskoleråd. Sandh medverkade i samtliga konferenser och samtalade med respektive kulturskola.

Pia Bengtsson Melin, fil. dr och 1:e antikvarie Statens historiska museer. Medverkade i Sundsvall och i Umeå.

Anna Håkansson, redaktör Filminstitutet. Medverkade i Sundsvall och i Umeå.

Lisa Heino, utbildningspolitisk utredare Enheten för Politik och Påverkan Lärarförbundet. Medverkade i samtliga konferenser.

Lena Landström, bild- och slöjdlärare, Forum för kultur och kommunikation Lärarnas Riksförbund.

Lisa Lundström, museiintendent och konstpedagog, Bildmuseet, Konstnärligt Campus Umeå universitet.

Anna Widén, prefekt för Estetiska ämnen vid lärarutbildningen, Umeå universitet.

Rebecka Nordström Graf, inredningsarkitekt och universitetsadjunkt i konst och design vid HDK i Göteborg. Medverkade i Umeå och i Norrköping.

Kalle Boman, filmproducent och f.d. professor i filmisk gestaltning Filmhögskolan i Göteborg. Medverkade i Umeå och i Karlstad

Anneli Furmark, bildkonstnär och skapare av serieromaner.

Umeå kulturskola.

Åsa Törnblom, bildlärare Ersängsskolan, ombud Lärarnas Riksförbund.

Åsa Hallén, landsantikvarie/länsmuseichef Värmlands Museum.

Margareta Wallin Victorin, docent i konst- och bildvetenskap, Karlstads universitet.

Elin Ivre, damdesigner utbildad vid Hemslöjdens skola Sätergläntan och på Beckmans Designhögskola.

Elisabet Yanagisawa, tidigare konstintendent Värmlands Museum.

Christian-Pontus Andersson, konstnär.

Karlstad kulturskola.

Carl Johan De Geer, konstnär, designer, fotograf, filmare och scenograf.

Niklas Cserhalmi, museidirektör Arbetets museum.

Lawen Redar, riksdagsledamot (S), tredje vice ordförande kulturutskottet.

Cay Corneliuson, tidigare handläggare Kulturrådet, utvärderare av IBBY Sveriges projekt för att introducera Silent Books.

Carina Milde, intendent och projektledare Arbetets museum.

Norrköpings kulturskola.

Gabriela Pichler, regissör, manusförfattare, klippare och filmvetare utbildad vid Filmhögskolan i Göteborg – numera Akademin Valand.

I anslutning till de regionala konferenserna samarbetar vi med kulturskolorna som har verksamhet under några veckor, med olika inriktningar utifrån utställningar på respektive museum/konsthall. Allt för att visa bredden i bildämnet. ***Målgruppen för den här delen av projektet är barn och ungdomar*** från 10 år och uppåt som arbetar med eget bildskapande. Pedagogerna väljer ut två elever i varje region som är tänkta att presentera sina verk på en Sommarsalong – i samarbete med Liljevalchs konsthall – under Stockholms Kulturfestival i mitten av augusti 2020.

Vi genomför också filmvisningar tillsammans med Folkets Hus & Parker och filmpedagogerna på Zita Folkets Bio av Peter Jackson film *They Shall Not Grow Old* på en biograf i varje region, och då både som skolvisningar riktade till elever i gymnasiet och till den breda allmänheten.

En idéskrift om bildberättande har tagits fram med många ingångar till hur det går att arbeta med bild. Liksom på konferenserna belyses bredden med allt från grottmålningar till dataspel och delar som: kyrkmålningar, mode, foto, film, illustrationer, bilderböcker, serier och dataanimationer. Samtliga som skriver eller intervjuas medverkar i någon/några av konferenserna. Redaktörer för skriften är Marianne von Baumgarten-Lindberg och Elisabet Reslegård.

Sakkunniga i projektet är: Tarja Karlsson Häikiö, professor i visuell och materiell kultur med inriktning mot bild vid HDK i Göteborg, Susanna Ekström, litteraturpedagog och f.d. universitetsadjunkt, Stina Wirsén, illustratör och författare, Johan Unenge, illustratör och författare och Sveriges förste Läsambassadör och Håkan Sandh, tidigare chef Kulturskolerådet. Projektledare och idégivare är Läs rörelsen ordförande Elisabet Reslegård.

Filmare: Farid Mädjé.

Kommunikationsbyrå: C/O Törngrens.

Följeforskare/utvärderare av projektet: Annika Hellman, lektor i bild vid Mittuniversitetet.

Projektet BILDBERÄTTANDE och konsten att läsa bilder har kommit till med stöd av Svenska Postkodstiftelsen och Bokmässan samt i samarbete med Sundsvalls museum/Kulturmagasinet, Bildmuseet, Värmlands Museum, Arbetets museum, Liljevalchs konsthall, Skissernas Museum, Textilmuseet, Kulturskolor i Sverige, Folkets Hus & Parker, Zita Folkets Bio, Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Sveriges Skolledarförbund, Svenska

Filminstitutet, Statens medieråd, Forum för levande historia, Opsis Barnkultur,
Dataspelsbranschen, Egmont Publishing, Svenska barnboksinstitutet och ÅJ Distribution.

LÄSLOV VECKA 44

Läslov är ett brett läsfrämjande samarbete genom Läs rörelsen med elevorganisationer, bokförlag, bibliotek, bokhandel, idrottsföreningar, fackliga organisationer, kulturinstitutioner och företag i ett stort växande nätverk med 80 medlemmar.

BAKGRUND

En miljon svenska elever har varje år ett veckolångt skollov på vintern och ett på hösten. Det första lovet kallades för Kokslov när det infördes krigsvintern 1940 och kom till för att spara på uppvärmningen av skolorna. Olika aktiviteter anordnades med fokus på vintersporter. I slutet av 1950-talet fick Sportlovet genomslag i hela landet. Det andra lovet var främst för barn på landsbygden och kallades Potatislov och gav eleverna ledigt från skolan för att hjälpa till i jordbruket. Det ersattes med Höstlovet. Sedan 2000-talet är lovet vecka 44.

I det moderna Sverige där språket och läsningen får allt större betydelse ansåg vi i Nätverket att det var dags att Höstlovet förvandlades till LÄSLOV, med lusten till läsningen, berättandet och skrivandet i centrum.

LÄSLOV VECKA 44

Initiativet till det breda läsfrämjande arbetet med att skapa LÄSLOV kom från Bonnierförlagen och Akademibokhandeln och spred sig snabbt. Några som tidigt anslöt sig var Svensk biblioteksförening och Natur & Kultur.

Elisabet Reslegård engagerades 2015 som arbetande ordförande/projektledare, med erfarenhet som kampanjledare av landsomfattande folkbildningskampanjer som Dyslexikampanjen, Psyke kampanjen och Läs rörelsen.

Läslovet drivs av Läs rörelsen som läsfrämjande organisation. Nätverket LÄSLOV bildades. En styrgrupp tillsattes och olika arbetsgrupper skapades.

MAD Communication tog fram kommunikationskonceptet för lanseringen av Läslovet – i trycksaker, annonser och sociala medier – eller LÄS LOV som det skrivs i logotypen, med en symbol mellan orden.

Läslovet introducerades på Bok & Bibliotek 2015, med två stora seminarier den 24 september, gästspel i olika montrar och tusentals affischer som togs med av besökarna. *Kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke och utbildningsminister Gustav Fridolin* medverkade i det första seminariet, inför 550 åhörare och med litteraturvetaren och före detta proffsboxaren *Åsa Sandell* som moderator. Ett seminarium som direktsändes i SVT och finns att ta del av på UR Play.

Affischer och foldrar spreds under oktober 2015 via alla länsbibliotek.

Veckan innan LÄSLOV vecka 44 fanns en Metrobilaga i 650 000 exemplar, en Lätt att läsa-bok i Bok Happy Meal och en Läsa själv-bok under vecka 44. På Max-restaurangerna fanns böcker under rubriken Läs glädje. Alla pressbyråer erbjöd tjuvläsning av serier under vecka 44. 22 helsidesannonser togs in i tidningar till en ringa kostnad, varav tre i Dagens Nyheter. Kraftfulla satsningar gjordes på bibliotek och i bokhandeln på många orter. Även dagligvaruhandeln engagerade sig i LÄSLOV genom olika kampanjer.

350 aktiviteter presenterades på LÄSLOV:s hemsida, **på Facebook fanns 1 154 följare och 150 pressklipp kom in.**

LÄSLOVETS UTVECKLING UNDER ÅREN

Målet var att ersätta Höstlovet med Läslovet, något som statsminister **Stefan Löfven** anslöt sig till i sitt sommartal i augusti 2016.

Genomslag för Läslovet

I budgetpropositionen 2016/2017 under rubriken Läsfrämjande insatser finns texten:

”För att stötta läsrörelsens initiativ Läslov v. 44 har regeringen bl.a. för avsikt att ge stöd till läsfrämjande aktiviteter inför och under skollov.”

Läsrörelsens pressbevakningstjänst Opoint skrev i november 2016:

*”Enligt Opoints system har Läslov nämnts i sammanlagt **1 270 artiklar** sedan årsskiftet.*

*Enligt uppgifter vi fått från Orvesto har artiklarna sammanlagt haft **ungefär 132,5 miljoner läsningar** och ett annonsvärde på **över 18 miljoner SEK.**”*

Under 2017 fanns 618 tidningsartiklar med bred spridning över hela landet och många inslag i radio och tv.

LÄSLOVSFESTIVALER arrangerades på Kulturhuset Stadsteatern i Stockholm och i Skärholmen

Ett spännande samarbete med **Litteraturbanken** inleddes.

Den 3 maj 2018 togs ett regeringsbeslut att *”Regeringen uppdrar åt Statens skolverk att genomföra kontinuerliga och långsiktiga insatser för att stärka läslovet från och med 2018.”* Ett beslut som Läsrörelsen informerades om innan och fick för kännedom.

SPECIELLA AKTIVITETER OCH HÄNDELSER 2019

Årets tema var MILJÖ OCH KLIMAT. På hemsidan erbjöds tips på läsning, film, spel och andra kulturyttringar som kunde kopplas till temat. Lästipsen omfattade allt från rena

dystopier till regelrätta faktaböcker om vår jord. Inspirationsdag den 2 september i ABF-huset knöt också an till temat.

18 oktober – 31 oktober ingick boken *Heja jorden!* av Jörn Spolander med illustrationer av Stina Wirsén i Bok Happy Meal. Den var speciellt framtagen för Bok Happy Meal på initiativ av Läsrelsen, med Marianne von Baumgarten-Lindberg som redaktör, i samarbete med Alfabetabokförlag. Berättelsen lyfter hållbarhets- och miljöfrågor på ett fantasirikt och pedagogiskt sätt för barn och familjer. I *Heja jorden!* får läsaren följa Jol som bor på en planet långt ute i rymden och som genom rymdteleskop upptäcker och fascineras av den vackra planeten jorden. Jol ser stora moln av utsläpp från fabriker och förfasas över vad människorna som bor där gör med planeten, men en dag ser hon hur barn börjar protestera. I boken får läsaren även enkla tips på vad man själv kan göra för att minska klimatavtrycken.

18 oktober – 31 oktober fanns också *Julia sätter sig* av Lisa Moroni och Eva Eriksson i Bok Happy Meal.

Vad håller ni på med? En antologi om klimatet

En bok för alla gav hösten 2019 ut antologiboken *Vad håller ni på med? En antologi om klimatet*. Författare, musiker, poeter, serietecknare och aktivister medverkar – bland andra Greta Thunberg, Björn Wiman, Annika Norlin, Elisabeth Östnäs, Mats Söderlund, Mats Jonsson, Ellen Ekman, Inger Edelfeldt och Herman Geijer. Boken belyser förändringarna i vårt klimat i allt ifrån faktatexter till poesi.

Novelltävling om miljö och framtidsdrömmar

Novelltävlingen för unga upp till 16 år anordnas av Tidningen Julia, Barnens bibliotek, Egmont Publishing och Läsrelsen.

Den stora skräpshowen

Skräp både till land och havs är ett stort miljöproblem idag. Runt om i landet tar *Den stora skräpshowen* på ett enkelt och musikaliskt sätt upp frågan.

ANDRA AKTIVITETER 2019

Polarbiblo – Din bok kommer

”Under Läslovet öppnar Biblioteken i Norrbotten ett särskilt digitalt lånekort för den som bor i kommunerna Boden, Haparanda, Jokkmokk, Kiruna, Piteå och Övertorneå. På det Läslovskortet går det att låna en hemlig bok och få den hemskickad till sin postlåda. Din bok kommer är till för den som är 6-18 år och vill låna en hemlig bok med det digitala Läslovlånekort. Quizen öppnas också igen. Ett nytt quiz finns om konstiga djurfakta!”

Science Fiction Bokhandeln

Läslovet i Stockholm firades med en heldag på temat FANTASY. På programmet stod författarbesök, häxeriprat, rollspel och workshop i att skriva historisk fantasy.

Novelltävling på Solna bibliotek

Flera år i rad har Biblioteken i Solna tillsammans med Bibliotek Sundbyberg anordnat en Novelltävling för åldrarna 12 till 20 år. Den avslutas med en Novellprisfest och vinnarna publiceras bland annat i en antologi.

Läslovsfestivalen

Biblioteken i Falun anordnar en *Läslovsfestival* för lovlediga barn & unga. Under hela läslovet v. 44 händer det roliga saker runt om på Biblioteken i Falun, som serieworkshop, poesiworkshop och bokcirkel. Författaren och serieteckningaren Peter Bergting berättade om sin bok *Drakar – Från Smaug till Katla*.

Mysrysig Läslov på Junibacken

Att höstlovet blivit läslov firades på Junibacken. Under läslovet v. 44 monsterfierades hela Junibacken! Den hyllade musikalen *Monstret och människorna* spelades varje dag.

Rollspel för superhjältar

”Nu har du chansen att få vara superhjälten!” sa författaren Daniel Lehto som anordnar rollspel tillsammans med Stadsbiblioteket på Götaplatsen i Göteborg och Göteborgs Seriefestival. Deltagarna fick hänga med på äventyr in i Röda maskens värld, ett rollspel baserat på bokserien Lehtos *Handbok för superhjältar*.

Akademibokhandeln i Bromma

Michael Wiander signerade sina böcker om Dexter Olsson och informerade om årets stora uppfinningstävling på Bromma Blocks 26 oktober och Mäster Samuelsgatan 28-30 oktober.

Skärholmen bibliotek fyllde 50 år

Sjung och ramsa: Lennart Helsing-allsång på Skärholmens bibliotek.
Läsning tillsammans av *Min vän Jim* av Kitty Crowther. För barn 4-6 år.

Fruängens bibliotek

Ann-Helén Laestadius medverkade på Fruängens bibliotek för att prata om sitt samiska och tornedalska ursprung och om sina böcker.

Mysterievecka på Lycksele bibliotek

LÄSLOV på Lycksele bibliotek var en mysterievecka. Det anordnades tävlingar och klurigheter för alla åldrar, med fina priser. En är *Hitta Racerråttan*, som gömmer sig på olika platser varje dag.

EVENEMANG I HELA LANDET

Digital läsning gratis med Readly under Läslovet

För att ge ännu fler möjlighet att hitta läsglädje hade Readly valt att släppa hela sin tjänst gratis inför och under Läslovet. Som en del av satsningen hade Egmont, i samarbete med Readly, även tagit fram specialutgåvor av Bamse och Kalle Anka med Läslovsfokus.

Readly släppte också specialnummer av tidningarna Modern psykologi och Språktidningen under Läslovet.

Halva priset på utvalda serier hos Pressbyrån

Pressbyrån bjöd på halva priset på utvalda serier under veckorna 43 och 44 – och passade på att påminna om vikten av läsning på ett lustfyllt sätt.

Bamses Läsutmaning

Under Läslovet vecka 44 höll Egmont Publishing i en läsutmaning. Varje dag under Läslovet fick deltagarna en ny utmaning om hur eller på vilket sätt de ska läsa.

Bok Happy Meal – ett samarbete mellan Läs rörelsen och McDonald's alla restauranger

Efter böckerna *Heja jorden!* och *Julia sätter sig*:

1 november – 14 november fanns dels *Pratglade Elias* av Essi Kummu och Marika Maijala och dels *Bergtrollens nya hem* av Jan Löf.

15 november – 28 november fanns dels *Tick-Tack* av Lena Anderson och dels *Den krångliga kråkan* av Lennart Hellsing och Poul Ströyer.

Akademibokhandeln gjorde flera nyhetsbrev med olika erbjudanden. På sociala medier laddades för Läslov. Butikerna var Läslovs-skyltade. Annonser infördes i dagspress.

Ugglan arbetade med skyltmaterial och specialerbjudanden i sina butiker.

Bokus hade banners, nyhetsbrev och specialerbjudanden.

Läromedia gjorde Läslovs katalog som skickas ut till Sveriges skolor.

Adlibris jobbade med nyhetsbrev, banners och displayannonser – på nätet och i butik.

ICA gjorde DR-utskick till två miljoner hushåll och hade kampanjtor med kryssskylt och podiesvep i 86 butiker.

Arbetet med Nätverket LÄSLOV koncentreras nu på att utveckla hemsidan för dels Läslovet och dels övriga skollov. För detta har Läs rörelsen beviljats medel under tre år av Kulturrådet, som också beviljat medel att inför skolstarten anordna ***en inspirationsdag under de tre åren***. Den andra av dessa konferenser var 2 september 2019 på ABF-huset i Stockholm med journalisten Gunilla Kindstrand som moderator. Bland de medverkande fanns Prickiga Paula Högström, barn- och ungdomsbibliotekarie, Lawen Redar, riksdagsledamot (S), tredje vice ordförande kulturutskottet, redaktör Elin Lucassi på förlaget En bok för alla, författarna Mats Söderlund och Herman Geijer och Jonas Lidheimer, PR & informationsansvarig Egmont Publishing. En snabb stafett avslutade dagen med inspirerande inslag: Christina Roos, koordinator, om projektet Stärkta bibliotek i Göteborg, Nikola Catovic, bibliotekarie Solna

stadsbibliotek, Hanna Smedberg, marknadsansvarig Opal Förlag, om Spårvagnstur genom Göteborg med författaren Lena Arro i spökeriets tecken, Lennart Schultz, kommunikationschef Pressbyrå, om bland annat Tjuvläsning och om John Ajvide Lindqvists version av Bamse, Annika Edvall, programansvarig Nyköpings Barnkulturcentrum, Helena Isaksson, evenemangsansvarig Akademibokhandeln, Maria Lekteus, kommunikationsansvarig Barnradion i Sveriges Radio och Marianne von Baumgarten-Lindberg, redaktör, om Läsrörelsens satsning i Bok Happy Meal under Läslovet – 2019 med nyskriven bok om miljö och klimat.

Talespersoner för LÄSLOV är: Elisabet Reslegård och Johan Unenge, Sveriges förste läsambassadör och läscoach.

LÄSLOV vecka 44 har under 2019 möjliggjorts med stöd av Statens kulturråd, Till detta kommer varor och tjänster i olika former.

A R E N A N M c D O N A L D ’ S

Hösten 1998 inledde Föreningen Läsrörelsen, Svenska McDonald’s och Munkedals pappersbruk diskussioner om hur vi gemensamt skulle stimulera barns läsande. Detta resulterade drygt två år senare i att 1,2 miljoner barn- och ungdomsböcker ingick i Happy Meal och en annan måltid på McDonald’s alla restauranger under ***fyra veckor i januari och februari 2001. En av böckerna var Lennart Hellsings och Poul Ströyers ABC.*** Denna insats för att öka barns läsande var en i den långa rad av läsfrämjande aktiviteter som Läsrörelsen drog igång.

Detta följdes av ytterligare två kampanjperioder med vardera 1 miljon CD ROM-spel kring lärande och lek för barn, under 2002 och 2003. Sedan 2004 har barn- och bilderböcker funnits i Happy Meal under en månad varje höst.

2019 års Bok Happy Meal innehöll 1 miljon barn- och bilderböcker som – tack vare alla författare, illustratörer, översättare och bokförlag – nådde barn i Sverige och Finland under sex veckor i oktober till december. Böckerna var av författare och illustratörer från de två länderna och var översatta till respektive lands språk.

Böckerna har under åren valts av redaktör ***Marianne von Baumgarten-Lindberg*** som sitter i Läsrörelsens styrelse.

Kontakt med översättare och samordning kring översättningar har sedan 2010 Läsrörelsens sekreterare ***Barbro von Schoenberg***. Rådgivare i grafiskt tekniska frågor har ***Elisabeth Bredberg*** varit.

Projektledare från Läs rörelsen är sedan starten föreningens tidigare kampanjledare, nu ordförande **Elisabet Reslegård**.

Allt som allt har 127 titlar av 114 olika upphovsmän distribuerats i en upplaga av 22,9 miljoner böcker mellan åren 2001 och 2019. Varav 6 titlar i 12 olika versioner under 2019 och i en upplaga av 1 miljon.

Boken **Heja jorden!** med text av **Jörn Spolander** och bilder av **Stina Wirsén** var en nyskriven bok på initiativ av Läs rörelsen om Jol som bor på en planet långt ute i rymden och som genom rymdteleskop upptäcker och fascineras av den vackra planeten jorden. Jol ser stora moln av utsläpp från fabriker och förfasas över vad människorna som bor där gör med planeten, men en dag ser hon hur barn börjar protestera. I boken får läsaren även enkla tips på vad man själv kan göra för att minska klimatavtrycken. Miljö och klimat var också årets tema för LÄSLOV vecka 44. Bokens redaktörer var **Marianne von Baumgarten-Lindberg** från Läs rörelsen och **Lotta Lyssarides** Alfabetas Bokförlag.

Läs rörelsen och McDonald's vann 2003 Kultur och Näringslivs pris för **Bästa samarbete Kultur och Näringsliv**.

TITLAR I BOK HAPPY MEAL 2019

ORIGINALBOK PÅ FINSKA: **Puhelias Elias**. Text Essi Kummu, bild Marika Maijala (2012). Tammi.

SVENSKA: **Pratsamme Elias**. Översättning Janina Orlov. Tammi.

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: **Tick-Tack**. Text och bild Lena Anderson (1996). Rabén & Sjögren.

PÅ FINSKA: **Tik-Tak**. Översättning Sanna Uimonen. Tammi.

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: **Den krångliga kråkan**. Text Lennart Hellsing, bild Poul Ströyer (1953). Rabén & Sjögren.

PÅ FINSKA: **Hankala varis**. Översättning Juhani Lindholm. Rabén & Sjögren.

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: **Bergtrollens nya hem**. Text och bild Jan Lööf (1976, bilderna något ändrade 2018). Bonnier Carlsen.

PÅ FINSKA: **Vuorenpeikkojen uusi koti**. Översättning Jaana Nikula. Bonnier Carlsen.

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: **Julia sätter sig**. Text Lisa Moroni, bild Eva Eriksson (2016). Bonnier Carlsen.

PÅ FINSKA: **Julia istuu**. Översättning Raija Rintamäki. Kustannus-Mäkelä.

ORIGINALBOK PÅ SVENSKA: **Heja jorden!** Text Jörn Spolander, bild Stina Wirsén (2019). Föreningen Läs rörelsen/Alfabeta Bokförlag.

PÅ FINSKA: **Terve Maa!** Översättning Ulla Lempinen. Föreningen Läs rörelsen/Alfabeta Bokförlag.

L Ä S ! L Ä S ! L Ä S !

Bokmässan 2020 har tre teman: Sydafrika, Digital kultur och LÄS! LÄS! LÄS! Det sistnämnda med Läs rörelsen som huvudansvarig. Temat med många seminarier och stor monter med 50 programpunkter började förberedas under 2019.

Tillsammans med Bokmässan formulerades profiltextern:

”Sedan 2012 har andelen barn som läser varje dag minskat. Forskning visar att det krävs ett ordförråd på 50 000 ord för att på djupet förstå en dagstidning, vilket en läsande 17-åring behärskar. Utan att läsa eller höra texter har 17-åringen ett ordförråd på 17 000 ord.

Temat LÄS! LÄS! LÄS! lyfter fram språket och läsningen som grundstenar i ett demokratiskt samhälle. Det sätter lusten till läsandet i centrum och ger plats för alla former av läsning: med ögon, öron och fingrar. Temat belyser berättandet i text, bild och muntlig form, och högläsning för barn och äldre – och för varandra. Inom ramen för satsningen möter besökarna författare, läsare, politiker, lärare och forskare som är engagerade i läsningens och bildningens betydelse för individen och samhällsutvecklingen.

Temat LÄS! LÄS! LÄS! genomförs tillsammans med 20-årsjubilerande Läs rörelsen, som startade på Bokmässan, och med många andra samarbetspartner.”

M E D I E B E V A K N I N G

Under 2019 hade Läs rörelsen **ca 950 inslag i press, radio och tv**. Till det kommer många inslag i media om Läslovet där Läs rörelsen inte var nämnd, se under Genomslag för Läslovet.

S T Ö R R E A N S L A G O C H M E D E L

Under 2019 har nya medel kommit från: Postkodstiftelsen 1,4 mkr, Havilog AB 1,018 mkr, Svenska McMarketing Ekonomisk Förening 43,568 tkr, Statens kulturråd via Region Örebro Län 350 tkr, Statens kulturråd 100 tkr och Forum för levande historia 24,750 tkr.

Till detta kommer deltagaravgifter för fyra bildkonferenser på 160 tkr samt varor och tjänster i olika former.

S A M A R B E T S P A R N E R S S E D A N 2 0 0 2 , T O T A L T 2 4 4

ABA Intercopy – den grafiska gallerian, ABF, ABF Stockholm, Adlibris, Akademibokhandeln, Akademin Valand, Aktiva Skolföräldrar, Albert Bonniers Förlag, Alfabeta Bokförlag, Alfons Åbergs Kulturhus, ALIS, Alvina förlag, Apec, Arbetets museum, Arctic Paper Sverige, Backa Teater & Göteborgs Stadsteater, Barnens bibliotek, Barn- och ungdomsförfattarsektionen/BUS, Berghs Förlag, Berättarministeriet, Bibliotek Huddinge, Bilda förlag, Bildmuseet, Bok & Bibliotek, Bokfabriken, Bokförlaget Forum, Bokförlaget Mirando, Bokförlaget Opal, Bokförlaget Semic, Bokförlaget Trasten, Bokspindeln, Bokus, Bonnier Audio, Bonnier Carlsen, Bonnierförlagen, BRIO, Brombergs Bokförlag, Bromma tryck, B Wahlströms förlag, Cappelen Damm, Cirkus Cirkör, Clowner utan gränser, Creator Momentum, Cosmos Comics, Dagens Nyheter, Dar Al-Muna, Dataspelsbranschen, DB Schenker Fairs & Exhibitions Sverige, Det Norske Samlaget Diakonia, Egmont Publishing, EMKO, En bok för alla, En läsande klass, Eskilstuna stadsbibliotek, Expressions of Humankind, Folkets Hus & Parker, Folkuniversitet i Göteborg, Forum för levande historia, Forum för Visuell praktik, Forlaget Carlsen, Fria Ligan, Friends, Fryshuset, Förbundet funktionshindrade med läs- och skrivsvårigheter/FMLS, Föreningen Barnboks bildens Vänner, Författarcentrum, Föräldraföreningen för dyslektiska barn/FDB, Gilla Böcker, Gidlunds förlag, Gleerups Utbildning, Gröna Lund, Gyldendal, Gyldendal Norsk Forlag, Gymnastikförbundet, Gällöfsta Herrgård & Konferens, Göteborgs filmfestival, Göteborgstryckeriet, Göteborgs universitet, H. Aschehoug & Co (W. Nygaard), H. C. Andersen 2005 Fonden, Hippo Bokförlag, Hjälpmedelsinstitutet, Holmen Paper, Höskolan för Design och Konsthantverk, IBBY (International Board on Books for Young People) Sverige, IBS Byggnadsställninga, ILKA Förskoleprodukter, Insamlingsstiftelsen Dyslexifonden, Internationella Vetenskapsfestivalen, IPA Sweden, isaberg förlag, Jb-gruppen, JC Decaux, Jerringfonden, JP Screen & Offset, Junibacken, Kabusa Böcker, Karneval förlag, Kartago, Klematis, Konstfack, Kunsthøgskolen i Oslo, Kulturhuset Stadsteatern, Kulturskolan Stockholm, Kulturskolor i Sverige, Kungsträdgården, Landstinget Sörmland, Landstinget Västmanland, Lava förlag, Leo Burnett Interactive, Leopard förlag, Liber, Liljevalchs konsthall, Lilla Piratförlaget, Linnéuniversitetet, Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne (ALMA), Litteraturbanken, LL-förlaget/MTM, Lunarstorm, Länsbiblioteken och folkbiblioteken, Länsbiblioteken i Sörmlands, Västmanlands och Örebro län, Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Lärarstiftelsen (tidigare SAF/Stiftelsen för förvaltning av Sveriges Allmänna Folkskolläraryörens tillgångar), MAD Communication, Malmö stadsbibliotek, Massolit Förlagsgrupp, McDonald's Danmark A/S, McDonald's Finland Oy, McDonald's Norge A/S, Milik Publishing, Moderna Museet, Musikmuseet, Myndigheten för tillgängliga medier, MTM, Mäkelä, Nationalencyklopedin, Nationalmuseum, Nationella skolbiblioteksgruppen, Naturhistoriska riksmuseet, Natur & Kultur, Nobelmuseet, Nordens Institut i Grönland/NAPA, Nordiska museet, Nypon förlag, Nørhaven Book A/S, Omnipax, Opsi Barnkultur, Pan Hörböcker/Norstedts Audio, Pintxo förlag, Placenta Förlag, Pressbyrån, Rabén & Sjögren Bokförlag, Readly Books, Riksställningar, Rolf & Co, Ronald McDonald Hus, Rumänska kulturinstitutet, Rädda Barnen, Saltkråkan, Scandlog, Schildts & Söderströms, Skellefteå stadsbibliotek, Skissernas Museum, Skolforum, Skolverket, SL, Slöjd i Väst/Västarvet, SOL Network, Specialpedagogiska Institutet, Statens kulturråd, Statens

medieråd, Stadsbiblioteket Göteborg, Stiftelsen Läxhjälp, Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond, Stiftelsen En läsande klass, Stiftelsen Läxhjälp, STIGA, Stockholms 4H-gårdar, Stockholms stadsbibliotek, Stora Bokbytardagen, Stora Enso, Storytel, Strömstad bibliotek, Sundsvalls museum/Kulturmagasinet, Svenska barnboksinstitutet, Svenska Basketbollförbundet, Svenska Förläggareföreningen, Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund, Svenska Institutet, Svenska Läromedel, Svenska McDonald's AB, Svenska PostkodLotteriets Kulturstiftelse, Svenska Dyslexiföreningen, Svenska Filminstitutet, Svensk biblioteks förening, Sveriges Elevkårer, Sveriges Elevråd, Sveriges författarfond, Sveriges författarförbund, Sveriges Läromedelsförfattares Förbund – SLFF, Sveriges Skolledarförbund, Tammi, TBV, Tensta Community Center, Textilmuseet, Tiden, Tidningen Förskolan, Tidningen HEMSLÖJD, Tidningsutgivarna, TPB, Tre Sandberg, Ugglan i Sverige, Uitgeverij Hoogland & Van Klaveren, UR, Urax förlag, Utbildningsdepartementet, Vasamuseet, Vetenskapsrådet, Wibom Books, Vilja förlag, Visit Denmark, VTAB, Wahlström & Widstrand, Wassbergs, Wessman & Pettersson, Weyler förlag, WSOY, Värmlands Museum, Västerås folkhögskola, Västerås stadsbibliotek, Zita Folkets Bio, Ztory, ÅJ Distribution, Örebro Bokmässan, Örebro läns landsting och Örebro stadsbibliotek.

Under de första åren hade Föreningen Läs rörelsen 119 samarbetspartners, se årsredovisningen för 2001, www.lasrorelsen.nu

UTVÄRDERING AV LÄSRÖRELSEN

En utvärdering av Läs rörelsens hela verksamhet från första projektering och planering fram t.o.m. 2008 blev klar under 2009. Den gjordes av Gunnel Stenqvist – med gedigen erfarenhet från andra utvärderingar – med bidrag från Stiftelsen framtidens kultur. Utvärderingen med titeln *Läs rörelsen och läsfrämjande. Utvärdering och förslag* finns att beställa från Läs rörelsens kansli (ISBN 978-91-633-5598-1).

Bli gärna medlem i Föreningen Läs rörelsen. Den årliga avgiften är 200 kronor, som sätts in på föreningens pg. 44 35 12 – 9.

Mer information finns på www.lasrorelsen.nu

* I anslutning till starten för *Plats för barn!* på Bokmässan 2013 inleddes en informationskampanj med parollen ***Bekämpa språkfattigdomen. Ge plats för barn.*** Ytterligare en annonsenhet togs fram inför Almedalsveckan 2014 som fortsatte att användas under 2015 till 2017. I annonsen, visas en bild på liten pojke som i stark affekt ”ger fingret”. Texten lyder: ***Utan språk tar andra uttryck över. Att förstå och göra sig förstådd är en förutsättning för demokratin. Ett levande och rikt språk grundläggs redan i förskoleåldern. Bekämpa språkfattigdomen.*** Annonsen har väckt stor uppmärksamhet och funnits på hemsidor, i bloggar, på twitter, facebook och som affisch. Annonsen togs fram av MAD Communication med Elisabet Reslegård som uppdragsgivare.

Styrelsen för Föreningen Läsrelsen får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2019.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Läsrelsen är en ideell förening med syfte att främja läsning hos den svenska allmänheten. Föreningens uppgift är att genom läsfrämjande och utåtriktade åtgärder stimulera till läsande. Det skall bland annat ske genom landsomfattande insatser i samarbete med skola, bibliotek, arbetsliv, näringsliv, organisationer och myndigheter.

Läsrelsen bildades i februari 1999. Föreningens första kampanj kallades även den Läsrelsen och tog som sitt motto år 2000 *Ge dina barn ett språk*, som nu är föreningens motto. Knutet till Läsrelsen finns ett Läsråd med ett 40-tal författare, forskare och experter. Läsrelsen har under åren arbetat med många metoder och modeller kring att berätta, läsa, skriva och lära. Arbetet finansieras med bidrag och medel från fonder, stiftelser, myndigheter och organisationer.

Stora projekt under 2019

BILDBERÄTTANDE och konsten att läsa bilder är Föreningen Läsrelsens landsomfattande projekt om vikten av och konsten att läsa bilder ur ett pedagogiskt, analytiskt och konstnärligt perspektiv. *Projektet inleddes på Bokmässan 2018* med 50 program på bildscenen och ett stort seminarium som omfattade allt från grottmålningar till dataspel. Postkodstiftelsen beviljade 2019 Läsrelsen medel för att utveckla projektet i sju regioner i hösten 2019 och våren 2020.

I det snabba bildflöde som vi alla lever i är det viktigt att kunna använda och tolka bilder. Exemplet med president Barack Obama som i ett manipulerat videoklipp figurerade på Youtube under förra året är djupt skrämmande. Statens medieråd och Forum för levande historia, som bägge är samarbetspartner i projektet *BILDBERÄTTANDE och konsten att läsa bilder*, för fram propaganda- och reklambildernas förledande budskap som kräver god bildkunskap för att genomskådas. Ett aktuellt exempel är de Hollywoodinspirerade propagandafilmer IS har framställt. Starka känslor förstärks också genom bilder på Facebook – med två miljarder användare – och i andra sociala medier.

Vi vänder oss till pedagoger och lärare inom alla stadier – från förskola till högskola – och till skolledare och politiker. Men även till en engagerad allmänhet och till medier. På konferenserna medverkar forskare, pedagoger och bildskapare. I varje region samarbetar vi med museer och konsthallar och arrangerar heldagskonferenser/fortbildningsdagar. Hösten 2019 var det: 11/9 i Sundsvall-Kulturmagasinet (Södra Norrland), 9/10 Umeå-Bildmuseet (Norra Norrland), 6/11 Karlstad-Värmlands Museum (Mellansverige) och 28/11 Norrköping-Arbetets museum (Sydöstra). På varje ort inleddes ett samarbete med Kulturskolan. Filmen *They Shall Not Grow Old* av Peter Jackson visades för gymnasister och allmänhet i anslutning till konferenserna. Detta i samarbete med Folkets Hus & Parker och filmpedagogerna på Zita Folkets Bio.

Sakkunniga i projektet är: Tarja Karlsson Häikiö, professor i visuell och materiell kultur med inriktning mot bild vid HDK i Göteborg, Susanna Ekström, litteraturpedagog och f.d. universitetsadjunkt, Stina Wirsén, illustratör och författare, Johan Unenge, illustratör och författare och Sveriges förste Läsambassadör och Håkan Sandh, tidigare chef Kulturskolerådet. Projektledare och idégivare är Läs rörelsen ordförande Elisabet Reslegård.

LÄSLOV vecka 44, ett brett läsfrämjande samarbete genom Läs rörelsen med elevorganisationer, bokförlag, bibliotek, bokhandel, idrottsföreningar, fackliga organisationer, kulturinstitutioner och företag i ett stort växande nätverk med 80 medlemmar. Målet var att ersätta höstlovet med Läslovet, något som statsminister *Stefan Löfven* anslöt sig till i sitt sommartal i augusti 2016. **I budgetpropositionen 2016/2017** under rubriken Läsfrämjande insatser fanns texten: ”För att stötta Läs rörelsens initiativ Läslov v. 44 har regeringen bl.a. för avsikt att ge stöd till läsfrämjande aktiviteter inför och under skollov.”

Den 3 maj 2018 togs ett regeringsbeslut att ”Regeringen uppdrar åt Statens skolverk att genomföra kontinuerliga och långsiktiga insatser för att stärka läslovet från och med 2018.” Ett beslut som Läs rörelsen informerades om innan och fick för kännedom.

Arbetet med Nätverket LÄSLOV fortsätter, nu med en koncentration på en utvecklad hemsida för dels Läslovet och dels övriga skollov. För detta har Läs rörelsen beviljats medel under tre år av Kulturrådet, som också beviljat medel att inför skolstarten anordna en **inspirationsdag** under de tre åren. Den andra av dessa var 2 september på ABF-huset i Stockholm med MILJÖ OCH KLIMAT som tema. Moderator var journalisten Gunilla Kindstrand.

Talespersoner för Nätverket LÄSLOV är Läs rörelsens ordförande Elisabet Reslegård och författaren Johan Unenge.

Bok Happy Meal, ett samarbete med McDonald's restauranger som inleddes 2001. En av de första böckerna var *Lennart Hellsings* och *Poul Ströyers ABC*. Denna insats för att öka barns läsande var en i den långa rad av läsfrämjande aktiviteter som Läs rörelsen drog igång. Sedan 2010 är det med olika nordiska länder och då med samtliga böcker på respektive språk. Under

2019 var det på svenska och finska. Under åren har 127 boktitlar av 114 olika upphovspersoner ingått. Den totala upplagan till och med 2019 var 22,9 miljoner barn- och bilderböcker varav 1 miljon under 2019. Årets titlar var: *Puhelias Elias* av Essi Kummu och Marika Maijala, *Tick-Tack* av Lena Anderson, *Den krångliga kråkan* av Lennart Hellsing och Poul Ströyer, *Bergtrollens nya hem* av Jan Lööf, *Julia sätter sig* av Lisa Moroni och Eva Eriksson och *Heja jorden!* av Jörn Spolander och Stina Wirsén – en nyskriven bok genom Alfabetabokförlag om Miljö och klimat, som också var årets tema för LÄSLOV vecka 44. Titlarna har valts av redaktör Marianne von Baumgarten-Lindberg, som även var Läsrörelsens redaktör för *Heja jorden!*

LÄS! LÄS! LÄS! ett av tre huvudteman för **Bokmässan 2020** med Läsrörelsen som huvudansvarig inleddes. Temat kommer att ha många seminarier och stor monter med 50 programpunkter.

Utförligare information om Läsrörelsens verksamhet 2019 finns i Verksamhetsberättelsen.

Föreningen Läsrörelsen har sitt säte i Stockholm.

Främjande av ändamålet

Läsrörelsen har under 2019 verkat med läsfrämjande projekt och aktiviteter riktade till barn, ungdom och vuxna över hela landet.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Läsrörelsen har allt sedan starten bedrivit verksamheten utan vinstsyfte. Projekten har framgångsrikt drivits så att föreningen kunnat redovisa finansiella nollresultat. En målsättning om att *inte* bygga ett eget kapital innebär dock en ökad känslighet för oplanerade utgifter respektive svackor i intäkter. Föreningens styrelse och ledning arbetade under 2018 fram en budget och ett handlingsprogram för att så snabbt som möjligt täcka ett underskott som uppstått, vilket resulterade i att resultatet för 2018 endast hade ett litet underskott. Resultatet för 2019 är finansiellt positivt.

Flerårsöversikt (tkr)

	2019	2018	2017	2016
Föreningens intäkter	3 171	2 678	5 435	4 199
Årets resultat	129	228	-242	0
Balansomslutning	968	612	662	1 894

Föreningens intäkter utgörs av medlemsavgifter, bidrag, nettoomsättning och övriga intäkter. Balansomslutning utgörs av föreningens samlade tillgångar.

Förändring av eget kapital

	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	- 14 179		- 14 179
Årets resultat		129 094	129 094
Belopp vid årets utgång	-14 179	129 094	114 915

Föreningens resultat och ställning framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

RESULTATRÄKNING	Not	2019	2018
	1		
Föreningens intäkter			
Medlemsavgifter		10 909	9 800
Bidrag	2	2 936 318	2 558 942
Nettoomsättning		223 789	109 596
Summa föreningens intäkter		3 171 016	2 678 338
Föreningens kostnader			
Personalkostnader	3	-796 191	-604 968
Projektrelaterade kostnader		-1 969 244	-1 578 448
Övriga externa kostnader		-276 367	-267 165
Föreningens kostnader		-3 041 802	-2 450 581
Rörelseresultat		129 214	227 757
Finansiella poster			
Ränteintäkter		0	0
Räntekostnader		-120	0
Summa finansiella poster		0	0
ÅRETS RESULTAT		129 094	227 757

BALANSRÄKNING	Not	2019-12-31	2018-12-31
	1		
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		100 737	200 000
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		19 000	34 754
Övriga fordringar		779	1 289
Summa kortfristiga fordringar		120 516	236 043
Kassa och bank		847 319	375 738
Summa omsättningstillgångar		967 835	611 781
SUMMA TILLGÅNGAR		967 835	611 781

BALANSRÄKNING	Not	2019-12-31	2018-12-31
	1		
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital vid räkenskapsårets början		-14 179	-241 934
Årets resultat		129 094	227 756
Eget kapital vid årets slut		114 915	-14 178
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		342 830	6 802
Mottagna ej använda bidrag		350 000	413 788
Övriga kortfristiga skulder		49 070	46 841
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		111 020	158 528
Summa kortfristiga skulder		852 920	625 959
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		967 835	611 781

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10 om årsredovisning i mindre företag)

Följande värderings- och omräkningsprinciper har tillämpats i årsredovisningen:

Fordringar

Fordringar är redovisade till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Not 2 Bidrag

Mottagna bidrag 2019

<i>Postkodstiftelsen</i>	<i>1 400 000</i>	
<i>Havilog AB</i>	<i>1 018 000</i>	
<i>Svenska McMarketing Ekonomisk förening</i>	<i>43 568</i>	
<i>Statens kulturråd via region Örebro län</i>	<i>350 000</i>	
<i>Statens kulturråd</i>	<i>100 000</i>	
<i>Övrigt</i>	<i>24 750</i>	
		2 936 318
Bidrag 2019		2 936 318

Not 3 Medelantal anställda

	2019	2018
Medelantal anställda	3	2
	3	2

Stockholm 2020-06-11

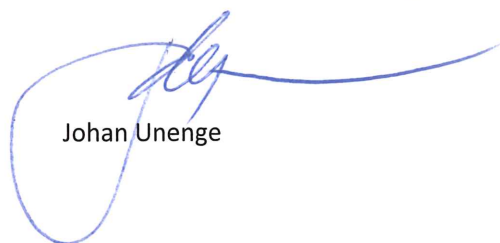
Elisabet Reslegård
Ordförande

Susanna Ekström

Marianne von Baumgarten-Lindberg

Johan Unenge

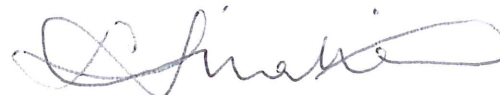
Peter Alsbjer

Johan Furenborn

Tony Lorenzi

Stina Wirsén

Min revisionsberättelse har avgivits 2020-06-11

Benny Svensson
Auktoriserad revisor